

College van B&W Helmond
Postbus 950,
5700 AZ Helmond

Datum: 04-04-2019

Ref. GA2018-01

Advies van de Adviesraad Sociaal Domein over de Kadernota Sociaal Domein (inspraakversie).

Algemeen.

Proces.

De kerngroep van de Adviesraad Sociaal Domein Helmond (ASDH) heeft op 7 maart 2019 (donderdag na carnaval) aan 23 maatschappelijke instellingen gevraagd te reageren op de inspraakversie van de kadernota Sociaal Domein (SD). De termijn voor reactie eindigde op 25 maart 2019.

Voor of op 25 maart 2019 zijn 9 uitgebreide reacties binnengekomen, 7 korte reacties en 7 mededelingen, inhoudende dat er geen reactie gegeven wordt om uiteenlopende redenen. In de week van 25 maart 2019 heeft de kerngroep de reacties samengebracht in dit advies.

Over de kadernota in zijn geheel.

Er is brede waardering voor het feit, dat de nota er is, de opbouw ervan en de leesbaarheid.

Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de onderbelichte betrokkenheid van vrijwilligers in de nota. De nota beperkt zich eigenlijk tot het werk van de professionele aanbieders in het SD. In de basis wordt dit veroorzaakt door de definitie van het SD, namelijk de uitvoering van de WMO, de Participatiewet en de Jeugdwet onder meer middels de sturing van de bijbehorende geldstromen. En daardoor een top – down benadering, met de gemeentelijke overheid in de “driving seat”. Om volledig te zijn, zouden de effecten van de WLZ en de regels rond wijkverpleging ingewerkt dienen te worden.

Een ander effect van de bovenstaande opmerking is, dat er nauwelijks aandacht is voor preventie in deze nota. Dat kan ook niet, want het uitgangspunt van de nota is de organisatie van de uitvoering van de wetgeving, en dan is er al vraag naar zorg volgens de definitie van de betreffende wet. Anders geformuleerd: preventie gaat vooraf aan de toepassing van de genoemde wetten. Als opgemerkt wordt, dat we zouden moeten inzetten op minder zorg en meer preventie, is iedereen daarmee akkoord. Zo komen we tot ons eerste advies:

Advies 1:

Formuleer uitgangspunten, die specifiek van toepassing zijn op preventieve activiteiten in het SD, waarbij vooral vrijwilligers actief zijn betrokken, zowel in de bestuurlijke rol als in de uitvoerende rol. Publiceer deze uitgangspunten in een beleidsnota, die bijvoorbeeld zou kunnen heten: “voorkomen is beter dan genezen”. En gebruik deze nota voor het kanaliseren van geld om het preventieve werk te faciliteren in benoemde leefgebieden.

Een ander punt is de context van de nota. Helmond heeft een Strategische Agenda vastgesteld, gekoppeld aan strategische programma's. Eén van die programma's is het Programma Duurzame en Gezonde Stad. In het kader daarvan is de visienota "Gezondheid, de beste investering in de toekomst" vastgesteld.¹

Advies 2:

Geef de verbindingen aan tussen de reeds bestaande visies op aanpalende en deels overlappende belendende gebieden van het SD, zoals bijvoorbeeld gezondheid. Deze bestaande visie heeft immers gevolgen voor onder meer de uitvoering WMO.

Verder is er in de nota vanaf hoofdstuk 4 per onderdeel een alinea "volgende stappen" opgenomen. Omdat daarbij geen tijdspad is opgenomen, omdat het niet in de kalender is gezet, kan dit als nogal vrijblijvend worden opgevat. Dat zou jammer zijn. Gekoppeld aan het voornemen op gezette tijden verantwoording af te leggen aan de gemeente raad en betrokken partners (pag. 19) komen we tot:

Advies 3:

Geef in een apart document de planning weer van de in de kadernota aangekondigde initiatieven en activiteiten. Gebruik dit document bij de verantwoording naar Raad en partners. Organiseer dit zo, dat in een openbaar debat de resultaten en de lering, die daaruit kan worden getrokken leidt tot een nieuwe planning.

Een wat lastiger algemeen punt is het ontbreken van doelgroepen. Bij de paragrafen over de Jeugdwet valt dat mee, gezien de definitie van de wet. Bij de WMO is het echter zo, dat 70 – 80% van de geldstroom in relatie tot ouderen wordt besteed. Zeker vanuit het bredere perspectief van 'meedoen, rondkomen en vooruitkomen', merkt de VBOH terecht op, dat het niet goed is te begrijpen, dat de ouderen niet als aparte doelgroep wordt genoemd, inclusief de door de ouderenorganisaties georganiseerde ondersteunde vrijwilligers als de cliëntondersteuners en invullers van belastingformulieren.

Advies 4:

Neem de senioren als aparte doelgroep op, inclusief de door de ouderenorganisaties georganiseerde vrijwilligers, zoals de cliëntondersteuners en de invullers van belastingformulieren. Zij zijn belangrijk zowel qua aantal als qua financieel volume.

Een andere doelgroep, die aparte aandacht verdient zijn migranten, omdat zij de toegang tot voorzieningen maar moeilijk vinden, terwijl hun invloed in de maatschappij groter wordt.

Aanbevelingen per onderwerp.

In dit onderdeel lopen we de kadernota door en melden de relevante input van de geraadpleegde verenigingen, stichtingen of instanties.

Voorwoord, hoofdstuk 1 en 2.

Over het voorwoord, hoofdstuk 1 en 2 worden geen opmerkingen gemaakt. Op zich is dat opmerkelijk. We wagen ons niet aan een duiding daarvan.

Hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 3 begint met een kader met kerncijfers van het sociaal domein. Wat we missen is een nadere duiding van de kerncijfers. Wat moeten we hieruit opmaken? Zo worden de inwoners toegeschreven naar leeftijdscategorieën en worden de huishoudens nader onderscheiden. Maar wat zegt dat? Heeft Helmond veel jongeren of juist weinig. Heeft Helmond veel alleenstaanden of eenoudergezinnen? Hoe verhouden deze cijfers zich met de BV Nederland.

In Hoofdstuk 3 worden onder het kopje *Bemoedigende signalen* het belang van algemene voorzieningen zoals zorg- en gemaksdiensten benadrukt. Vanuit de GOH en de VBOH komen kanttekeningen dat deze diensten niet altijd waar maken wat ze beloven. Denk aan wachttijden. De beschikbaarheid en kwaliteit zijn niet gegarandeerd. De VBOH is van mening dat de kwetsbare inwoners recht hebben op tijdige beschikbaarheid en beste kwaliteit.

Vanuit Saldo Plus de volgende aanbeveling: het streven binnen het budget te blijven is mooi maar mag niet leiden tot het weigeren van hulp "omdat het potje leeg is".

Hoofdstuk 4.

Over de ontwikkelopgaven van hoofdstuk 4 is veel input gegeven, vooral paragraaf 1, 2, 5 en 7. Dit heeft geresulteerd in onze adviezen 1 t/m 3. Daarnaast zijn een aantal specifieke opmerkingen gemaakt:

Volgens de VBOH staat weliswaar geschreven dat de inwoner centraal gesteld moet worden, maar constateren vervolgens dat de gemeente de eigen problematiek centraal zet. De VBOH had liever gezien dat de kadernota vanuit de door de inwoner ervaren problemen wordt geschreven. In Hoofdstuk 4 par. 1 met het kopje **Anders denken en doen in de hele keten rondom de inwoner**, wordt bijvoorbeeld als betrokken partner de inwoner niet genoemd, terwijl het daar wel om moet draaien.

Opmerkingen bij paragraaf 2 (scherper met subsidies sociale basis): Er wordt aangekondigd dat de subsidievoorwaarden aangescherpt worden in termen van kernactiviteiten en gewenste resultaten voor grote instellingen.

Met de organisaties in het netwerk hoopt het kernteam, dat met deze paragraaf niet bedoeld wordt dat er bezuinigd gaat worden, maar dat het doel feitelijk gericht is op meer helderheid en resultaatgerichtheid bij subsidieverlening. Dat is op zich toe te juichen. Geld is immers schaars in het sociaal domein. Een kritische blik op de subsidiebesteding kan geen kwaad.

Er wordt een wijziging van subsidieverlening voorgesteld waarbij prioriteiten, kernactiviteiten en resultaten in de toekomst scherper worden geformuleerd. Stichting Hart voor Minima vindt dat de gemeente Helmond dan ook op een heldere en transparante wijze inzicht moeten geven welke subsidie, met welke doelstelling kan worden aangevraagd en tevens aan welke organisatie en voor welk doel (resultaatbestemming) subsidie is verstrekt.

Stichting Meedoen: We maken ons zorgen over de uitwerking van het scherper neerzetten van subsidies met een sociale basis pagina 10 punt 2.

In de nota staat dat samen met de grote professionele instellingen vervolgstappen zullen worden genomen. Stichting Hart voor Minima vindt dat voorkomen moet worden dat de bekende (grote) partners het nieuwe beleid bedenken, waarbij de ondersteuningsbehoefte van de inwoner wordt vergeten. Het gaat erom wat de inwoners (tijdelijk) nodig hebben om in de toekomst onafhankelijk te kunnen zijn van deze voorzieningen.

Het GOH vraagt zich af waarom dit voornemen zich beperkt tot grote (professionele) instellingen. Dit zou evengoed moeten gelden voor kleine instellingen. En in het verlengde daarvan: wat is groot? De KBO Stiphout-Warande vindt opvallend dat alles gerelateerd en verantwoord wordt vanuit de financiële basis en het financiële kader. Het lijkt wel dat als aan deze voorwaarden wordt voldaan je verlost bent om te kijken naar de mens onder deze zaken. Vooral in het kader van zorg en sociaal domein zou dat nummer één moeten zijn.

Opmerkingen bij paragraaf 5:

Het GOH vraagt de gemeente om bij de uitwerking van dit thema het punt van de hoge en vaak onterechte kosten van incassobureaus mee te nemen. Het GOH vraagt daarnaast aandacht voor de problematiek dat bewindvoerders voor inwoners met een zeer laag inkomen vaak niet te betalen zijn, waardoor het schuldhulpverleningstraject nog langer doorloopt.

Het baart Stichting Hart voor Minima zorgen dat zij vaststellen dat de hoogte van de schulden van hun klanten steeds meer toeneemt. Vanwege gebrek aan vertrouwen bezoeken inwoners vaak wel alle (vrijwillige/ particuliere) voorzieningen in Helmond, maar gaan zij voor hulp niet naar de gemeente.

De ASDH dringt er bij de gemeente op aan te gaan onderzoeken, hoe het zo kan zijn, dat er geen vertrouwen is in de gemeentelijke dienstverlening op dit vlak.

Stichting Meedoen: Beperkt inkomen is voor ons ook de mensen die te maken hebben met een "armoedeval". We zouden willen aanbevelen dat de gemeente daar met ons een onderzoek naar doet.

Saldo Plus: Er is veel aandacht voor vroegsignalering, coaching en het in kaart brengen van groepen huishoudens (pagina 14/15).

- Er is geen aandacht voor nazorg/recidive. Naar mijn mening wel degelijk belangrijk. Je kunt het ook zien als "hoe bouwen we de aangeboden hulp verantwoord af?", uitgaande van de zelfredzaamheid van de inwoner, met eventuele opvolging door een professional.
- Wat mij betreft zou scherper geformuleerd mogen worden wat er na het signaleren gebeurt, wat willen we hier bereiken? En hoe werken de gebiedsteams samen met alle betrokken partijen?
- Een goede preventie zal een hoog maatschappelijke rendement geven. Hiervan profiteren ook de (potentiële) schuldeisers. Wat is hun rol in de financiering van de preventie?

Stichting Speel je mee: We missen in het verhaal, behalve de nieuwe opzet met de huisartsen, de manier waarop men de mensen die ondersteuning nodig hebben denkt te gaan vinden. Met name de werkende armen zijn moeilijk te bereiken.

Schuldhulpverlening moet ook gepaard gaan met het loslaten van boetestelsels die de overheid vaak hanteert, met name bij uitkeringen.

Adviesraad Sociaal Domein Helmond

Opmerkingen bij paragraaf 7:

Bij woonruimte op maat voor onze kwetsbare inwoners merkt het VBOH het volgende op:

Het VBOH onderschrijft dat veel mensen als ze ouder worden graag in hun eigen huis willen blijven wonen, maar benadrukt dat dat niet voor iedereen geldt. Voor veel ouders is het een probleem dat er geen woonmogelijkheden meer zijn zoals vroeger door verzorgingshuizen werd aangeboden. Het VBOH dringt er bij de gemeente op aan bij het verder formuleren van het beleid ook woonalternatieven, zoals een verzorgingshuissetting, mee te nemen.

Kernteam Adviesraad Sociaal Domein Helmond

Jan van Ginkel

Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Helmond

Tel; 06-21176884

Email; info@ASD-Helmond.nl